

HT – R – A

“Promet HT-ovom dionicom na Zagrebačkoj burzi (ZSE) dosegnuo je u petak do 14 sati i 30 minuta razinu od 208 milijuna kuna i time premašio iznos (188,4 mil. kuna) koji je prvog dana trgovanja ostvarila dionica INA-e po uvrštenju na ZSE početkom prosinca prošle godine. No, kako bi se pravilno mogla usporediti trgovina ove dvije dionice potrebno je napomenuti da je prosječna cijena HT-ove dionice oko 5,5 manja od prosječne cijene INA-ine dionice prvog dana trgovanja, što znači da se HT-ovom dionicom trguje 5 do 6 puta više. Konkretno, do 14 i 30 sati protrgovano je više od 530 tisuća HT-ovih dionica, dok je INA-inih u prvom danu ukupno bilo protrgovano 86.310 što je i rekord za tu dionicu...”

Hrvatski građani su preko noći postali investitori. Preko tristotine tisuća hrvatskih građana kupilo je dionice HT-a. Dionice su kupili da bi ih odmah prodali. Zapravo na ovim prostorima dobili smo preko tristotine tisuća špekulanata koji će, u svega nekoliko dana, bitno povećati svoj ulog. Početna cijena od 265 kuna po dionici u prvom je danu “skočila” na odličnih 390,09 kuna po dionici.

Evo što se je dogodilo na tržištu 5 listopada 2007. godine:

- minimalna cijena po dionici – 370,02,
- maksimalna cijena po dionici – 419,00,
- zadnja cijena po dionici – 380,00,
- prosječna cijena po dionici 390,09,
- prodano/kupljeno – 609.831 dionica, i
- ukupni promet u kunama – 237.888.135,80.

Ukupno je ostavaren promet na burzi u iznosu od gotovo 282 milijuna kuna, pa se je, prema tome, trgovalo samo HT-ovim dionuicama.

Komentar.

Stranka na vlasti ističe da je svjesno smanjila cijenu dionicama kako bi hrvatski građani participirali u procesu privatizacije HT-a. S druge strane, oporba ističe da je stranka na vlasti zloupotrijebila privatizaciju HT-a u predizborne svrhe. Odnosi se dodatno zaoštravaju po pitanju oporezivanja kapitalnih dobitaka.

Što se tiče prodaje dionica HT-a ponavlja se priča koju smo imali sa INA-om. Građani koji imaju višak štednje ili kreditnog potencijala usпусти su se u kupovinu dionica. Oni koji “jedva spajaju kraj s krajem” nisu to mogli učiniti. Nezaposleni, velik broj penzionera i radnici sa nedostatnim primanjima - da bi preživili od mjeseca do mjeseca - osudit će prodaju dionica po nižoj cijeni od cijene koju su građani u javnoj ponudi bili spremni platiti. Oni postavljaju pitanje: čemu raspodjela kada su se mogla prikupiti potrebna sredstva po primjerenijoj cijeni. Vladajući su jasno rekli: “svjesno smo išli s nižom cijenom”.

Po pitanju oporezivanja kapitalnih dobitaka na ovim je stranicama već dosta rečeno. Primjera radi Srbija smanjuje poreze na kkapitalne dobitke i oporezivat će špekulativne kupnje/prodaje vrijednosnih papira. Vjerujem da će vrlo brzo i od toga odustati. Ne zato što bi to bilo posebno dobro s ekonomskog, socijalnog ili fiskalnog aspekta, već će to učiniti jer njezina privreda, kao i hrvatska, ima nedostatak štednje, i to je suština cijene priče.

Što učiniti s dionicama?

Teško je davati savjete. Ono što je uobičajeno kada je u pitanju rasprava s osobnim portfeljem jest definiranje preferencija i sklonosti riziku svakog od investitora.

Ono što je sigurno jest da će dionice HT-a rasti/padati u zavisnosti od mnogih čimbenika. Upravo se investitori razlikuju po tome koliko su sposobni uočiti bitne od nebitnih informacija koje nam daje ne samo gospodarstvo već cjelokupni društveni sustav.